

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

ÚTVAR DOHLĀDU NAD FINANČNÝM TRHOM

Odbor dohl'adu

nad trhom cenných papierov, poisťovníctvom a dôchodkovým sporením

Oddelenie dohl'adu nad poisťovníctvom

**Pravidlá
pre výkon dohl'adu
nad subjektmi poisťného trhu
v režime Solventnosť II**

Verzia č. 1

Dátum účinnosti: 1. január 2016

Obsah

Použité skratky a označenia	4
Úvod	5
1. Vlastné posúdenie rizika a solventnosti	6
2. Systém správy a riadenia	9
3. Technické rezervy na životné poistenie	12
4. Technické rezervy na neživotné poistenie	16
5. Kapitálová požiadavka na solventnosť	20
6. Investičné pravidlá	23
7. Vlastné zdroje	25
8. Vnútorň model	27

Použité skratky a označenia

ZoP	Zákon č. 39/2015 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov
DN 2015/35	Delegované nariadenie Komisie (EÚ) č. 2015/35 z 10. októbra 2014, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia (Solventnosť II) (Ú. v. EÚ L 12, 17. 1. 2015)
NBS	Národná banka Slovenska
ORSA	Vlastné posúdenie rizika a solventnosti (Own Risk and Solvency Assessment)
TRŽP	Technické rezervy na životné poistenie
TRNP	Technické rezervy na neživotné poistenie
RBNS	Nahlásené, ale ešte neuzavreté škody (Reported But Not Yet Settled)
IBNR	Spôsobené, ale ešte nenahlásené škody (Incurred But Not Reported)
SCR	Kapitálová požiadavka na solventnosť (Solvency Capital Requirement)

Úvod

V súlade s ustanovením § 79 ods. 4 ZoP vykonáva Národná banka Slovenska dohľad nad subjektmi poistného trhu vymenovanými v uvedenom ustanovení pravidelne, primerane k povahe, rozsahu a zložitosti rizík obsiahnutých v poisťovacej činnosti alebo zaistovacej činnosti a podľa stanovenej minimálnej frekvencie a rozsahu. Na základe vykonávaného dohľadu Národná banka Slovenska posúdi, či systém správy a riadenia, prijaté stratégie, zavedené procesy a postupy pri výkone poisťovacej činnosti alebo zaistovacej činnosti a vlastné zdroje dostatočne kryjú riziká pri vykonávaní obozretného podnikania dohliadaného subjektu.

Podľa § 79 ods. 6 ZoP Národná banka Slovenska pri výkone dohľadu využíva kontrolný systém, ktorý jej umožní včas identifikovať zhoršujúcu sa finančnú situáciu poisťovne, zaistovne, pobočky zahraničnej poisťovne alebo pobočky zahraničnej zaistovne, a následne kontrolovať spôsob riešenia takejto situácie.

Podľa § 79 ods. 20 písm. b) ZoP Národná banka Slovenska zverejňuje na svojom webovom sídle všeobecné hodnotiace kritériá a metodiku, ktoré Národná banka Slovenska používa pri vykonávaní dohľadu nad poisťovňami, zaistovňami, pobočkami zahraničnej poisťovne a pobočkami zahraničnej zaistovne.

V tomto dokumente zverejňuje Národná banka Slovenska príslušné pravidlá, ktoré bude uplatňovať pri výkone dohľadu nad subjektmi poistného trhu v týchto oblastiach:

- Vlastné posúdenie rizika a solventnosti
- Systém správy a riadenia
- Technické rezervy na životné poistenie
- Technické rezervy na neživotné poistenie
- Kapitálová požiadavka na solventnosť
- Investičné pravidlá
- Vlastné zdroje
- Vnútorý model

Cieľom je zabezpečiť konzistentnosť postupov a predvídateľnosť rozhodovania Národnej banky Slovenska pri výkone dohľadu nad subjektmi poistného trhu.

1. Vlastné posúdenie rizika a solventnosti

A. Úloha dohľadu

Úlohou NBS v tejto oblasti je posúdiť účinnosť a efektívnosť prijatého prístupu k vlastnému posúdeniu rizika a solventnosti (Own Risk and Solvency Assessment – ORSA), účinnosť a efektívnosť zavedených procesov, používaných metód a prijatých techník dohliadanými subjektmi.

B. Úlohy a činnosť dohliadaného subjektu

V súlade s § 26 ZoP každý dohliadaný subjekt vykonáva ako súčasť svojho systému riadenia rizík vlastné posúdenie rizika a solventnosti, ktoré je neoddeliteľnou súčasťou obchodnej stratégie. Vlastné posúdenie rizika a solventnosti je súčasťou informácií poskytovaných na účely dohľadu. Dohliadané subjekty sú povinné vykonávať vlastné posúdenie pravidelne, minimálne raz ročne a bez zbytočného odkladu po každej podstatnej zmene v rizikovom profile.

V súlade s čl. 304 DN 2015/35 dohliadaný subjekt predkladá NBS Správu pre orgán dohľadu o vlastnom posúdení rizika a solventnosti (Správa ORSA).

C. Právny rámec

- Zákon č. 39/2015 Z.z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Smernica Európskeho parlamentu a rady 2009/138/ES z 25. novembra 2009 a o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia (Solventnosť II)
- Delegované nariadenie komisie (EÚ) 2015/35 z 10. októbra 2014, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia (Solventnosť II)
- Usmernenie EIOPA zo 14. septembra 2015 č. EIOPA-BoS-15/259 SK - Usmernenia k vlastnému posúdeniu rizika a solventnosti

D. Všeobecné hodnotiace kritériá a metodika používaná pri vykonávaní dohľadu nad dohliadanými subjektmi

Pri výkone dohľadu nad dohliadanými subjektmi NBS zohľadní povahu, rozsah a zložitosť rizík obsiahnutých v činnostiach dohliadaného subjektu. Prítom NBS bude posudzovať najmä systém správy a riadenia vo vzťahu k ORSA v dohliadanom subjekte a Správu ORSA vypracovanú pre NBS dohliadaným subjektom.

1. Systém správy a riadenia vo vzťahu k ORSA v dohliadanom subjekte

NBS bude posudzovať správu a riadenie procesu ORSA, najmä proces vypracovania ORSA, jeho schválenie a dokumentáciu, a to posúdením najmä:

- a) spracovania Správy ORSA v súlade s aktuálnou stratégiou,
- b) interného procesu, časového rozvrhu a frekvencie schvaľovania ORSA,
- c) zahrnutia všetkých relevantných funkcií do procesu ORSA (rozdelenie úloh),
- d) zahrnutia manažmentu do procesu ORSA (rozdelenie úloh),
- e) dokumentácie a zverejňovania Správy ORSA,
- f) systému vnútornej kontroly a jej prepojenie s procesom ORSA.

2. Správa ORSA vypracovaná pre NBS dohliadaným subjektom

NBS bude posudzovať:

2.1 Celkovú koncepciu Správy ORSA, a to najmä:

- a) štruktúru Správy a jeho častí (spracovanie celkovej potreby solventnosti, súlad s kapitálovými požiadavkami a s požiadavkami na technické rezervy, odchýlky rizikového profilu od predpokladov relevantných pre kapitálovú požiadavku solventnosti),
- b) spôsob monitorovania rizík.

2.2 Kompletnosť identifikovaných rizík, najmä rozsah rizík, mapu rizík, zmierňovanie, elimináciu a predchádzanie rizikám, a to posúdením najmä:

- a) identifikácie a popisu všetkých rizík podľa skupín činnosti (Lines of Business),
- b) mapy rizík,
- c) prepojenia medzi rozsahom rizika (Risk Appetite) a obchodnou stratégiou,
- d) popisu ostatných rizík (napríklad reputačné, strategické riziko),
- e) identifikácie rizík vzhľadom na budúcnosť,
- f) záverov pre zmierňovanie, elimináciu a predchádzanie rizikám.

2.3 Potrebu solventnosti, najmä hodnotenie potreby solventnosti, a to posúdením najmä:

- a) celkovej potreby solventnosti,
- b) celkovej potreby solventnosti orientovanej na budúcnosť,
- c) kvantitatívneho hodnotenia potreby solventnosti,
- d) prepojenia medzi potrebami solventnosti a rizikovým profilom,
- e) prepojenia medzi potrebami solventnosti a obchodnou stratégiou.

2.4 Súlad s kapitálovými požiadavkami a požiadavkami na technické rezervy v súvislosti s koncepciou scenárov, najmä scenár na potrebu solventnosti a scenár pre najvýznamnejšie riziká, a to posúdením najmä:

- a) scenára na potrebu solventnosti,
- b) prepojenia medzi záťažovými testami a rizikovou analýzou,
- c) scenárov pre najvýznamnejšie riziká,
- d) scenárov orientovaných na budúcnosť,
- e) primeranosti a obsiahlosti záťažových testov.

2.5 Súlad s kapitálovými požiadavkami a požiadavkami na technické rezervy v súvislosti s výsledkami a opatreniami manažmentu dohliadaného subjektu, najmä citlivosť obsiahnutú v scenároch, opatrenia manažmentu a ich efektívnosť, a to posúdením najmä:

- a) citlivosti zahrnutej v scenároch,
- b) budúcich opatrení manažmentu,
- c) efektívnosti opatrení manažmentu.

2.6 Hodnotenie a primeranosť štandardného vzorca, resp. vnútorného modelu, resp. čiastkového vnútorného modelu v porovnaní s rizikovým profilom dohliadaného subjektu, a to posúdením najmä:

- a) kvantitatívnej a kvalitatívnej analýzy,

- b) prahových hodnôt adekvátnosti použitia štandardného vzorca, resp. vnútorného modelu, resp. čiastkového vnútorného modelu vzhľadom na rizikový profil dohliadaného subjektu.

Posledná úprava textu: 4.12.2015

2. Systém správy a riadenia

A. Úloha dohľadu

Úlohou NBS v tejto oblasti je preveriť dodržiavanie ustanovení § 23 až 35 ZoP a najlepšej praxe z hľadiska zabezpečenia riadneho a bezpečného výkonu poisťovacej činnosti a zaistovacej činnosti a celkovo zhodnotiť primeranosť a efektívnosť systému správy a riadenia dohliadaného subjektu.

B. Úlohy a činnosť dohliadaného subjektu

Podľa § 23 ods. 2 ZoP dohliadaný subjekt je povinný zaviesť účinný systém správy, ktorým sa zabezpečí spoľahlivé a obozretné riadenie činností. Tento systém zahŕňa minimálne primeranú transparentnú organizačnú štruktúru s jednoznačným a vhodným rozdelením zodpovedností a účinný systém zabezpečujúci výmenu informácií. Dohliadaný subjekt je povinný vykonávať pravidelné overovanie správneho nastavenia a fungovania systému správy a riadenia.

C. Právny rámec

- Zákon č. 39/2015 Z.z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Smernica Európskeho parlamentu a rady 2009/138/ES z 25. novembra 2009 a o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia (Solventnosť II)
- Delegované nariadenie komisie (EÚ) 2015/35 z 10. októbra 2014, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia (Solventnosť II)
- Usmernenie EIOPA zo 14. septembra 2015 č. EIOPA-BoS-15/253 SK - Usmernenia k systému správy a riadenia

D. Všeobecné hodnotiace kritériá a metodika používaná pri vykonávaní dohľadu nad dohliadanými subjektmi

Pri výkone dohľadu nad dohliadanými subjektmi NBS preverí a posúdi systém správy a riadenia z hľadiska povahy, rozsahu a zložitosti činností dohliadaného subjektu a rizík v nich obsiahnutých, a to najmä v týchto oblastiach:

1. Všeobecné požiadavky na správu a riadenie

- a) činnosť predstavenstva; primeranosť spolupráce so všetkými relevantnými pracovnými skupinami, ktoré zriadilo, s vyšším manažmentom, inými kľúčovými funkciami, ako aj organizačnými jednotkami v rámci organizačnej štruktúry, proaktívne vyžadovanie informácií a v prípade potreby vznesenie námietky k týmto informáciám,
- b) organizačná a prevádzková štruktúra; primeranosť a transparentnosť s jednoznačným a vhodným rozdelením zodpovedností a účinným systémom zabezpečujúcim výmenu informácií,
- c) kľúčové funkcie - funkcia riadenia rizík, funkcia dodržiavania súladu s predpismi, funkcia vnútorného auditu a aktuárska funkcia,
- d) prijímanie významných rozhodnutí a ich dokumentácia; primeranosť dokumentácie rozhodnutí prijatých na úrovni predstavenstva a spôsob zohľadnenia informácií zo

systemu riadenia rizík, prijímanie významných rozhodnutí minimálne dvoma osobami, ktoré poisťovní skutočne riadia, ešte pred tým, ako sa rozhodnutia vykonajú,

- e) pridelenie a rozdelenie povinností a zodpovedností,
- f) vnútorná kontrola systému správy a riadenia,
- g) koncepcie a vnútorné smernice a ich dodržiavanie – súlad všetkých koncepcií vyžadovaných v rámci systému správy a riadenia medzi sebou navzájom, vnútornými smernicami ako aj so svojou stratégiou,
- h) záložné plány – určenie významných rizík a ich pravidelná kontrola, aktualizácia a testovanie.

2. Požiadavky na odbornú spôsobilosť a dôveryhodnosť

- a) požiadavky na odbornosť a vhodnosť; splnenie požiadavky na odbornosť a dôveryhodnosť osôb, ktoré skutočne riadia dohliadaný subjekt alebo vykonávajú kľúčové funkcie, a to vrátane členov predstavenstva a dozornej rady; splnenie požiadavky na primeranú kvalifikáciu, skúsenosti a znalosti členov predstavenstva ako kolektívneho orgánu,
- b) zverenie výkonu činností pre kľúčové funkcie, kritické alebo dôležité operačné funkcie; zavedenie a používanie postupov na posúdenie odbornosti a vhodnosti aj u osôb zamestnaných u poskytovateľa služieb alebo subdodávateľa služieb, ktoré vykonávajú kľúčové funkcie zabezpečované zverením výkonu činností,
- c) odmeňovanie; zavádzanie, vykonávanie a udržiavanie koncepcie odmeňovania a postupov odmeňovania v súlade s činnosťou a stratégiou riadenia rizík.

3. Systém riadenia rizík

- a) úloha predstavenstva v systéme riadenia rizík; existencia jeho konečnej zodpovednosti za zaistenie účinnosti systému riadenia rizík, stanovenie limitov na podstupovanie rizík, ako aj zodpovednosť za schvaľovanie hlavných stratégií a koncepcií,
- b) funkcia riadenia rizík: všeobecné úlohy; pravidelnosť prehodnocovania systému riadenia rizík a príprava správy o kvalitatívnom overení a návrhoch na prípadné zlepšenia systému správy a riadenia, informovanosť predstavenstva o týchto správach,
- c) obsah koncepcie riadenia rizík:
 - upisovacie riziko a riziko tvorby rezerv
 - operačné riziko
 - strategické riziko a riziko straty dobrej povesti
 - riadenie aktív a záväzkov
 - investičné riziko
 - riadenie likvidity
 - zaistenie a ďalšie techniky zmiernovania rizika

4. Zásada obozretnej osoby a systém správy a riadenia

Podrobnosti sú uvedené v kapitole 6. Investičné pravidlá.

5. Požiadavky na vlastné zdroje a systém správy a riadenia

Podrobnosti sú uvedené v kapitole 7. Vlastné zdroje.

6. Vnútorné kontroly

- a) koncepcia o systéme vnútornej kontroly,
- b) prostredie vnútornej kontroly; zaistenie informovanosti všetkých zamestnancov o svojich úlohách v systéme vnútornej kontroly,

- c) monitorovanie a oznamovanie; zavedenie mechanizmov monitorovania a oznamovania v rámci systému vnútornej kontroly, poskytovanie relevantných informácií predstavenstvu pre rozhodovacie procesy.

7. Funkcia vnútorného auditu

- a) nezávislosť funkcie vnútorného auditu; podávanie správy tomu organizačnému stupňu v spoločnosti, ktorý vnútornému auditu umožní plnenie jeho funkcií, oznámenie záverov interného auditu (zistení a odporúčaní) predstavenstvu,
- b) koncepcia vnútorného auditu,
- c) konflikty záujmov funkcie vnútorného auditu; nezávislosť od operatívnych činností ako i od odporúčaní predstavenstva, rotácia zamestnancov z hľadiska zákazu vykonávania vnútorného auditu činností alebo funkcií, ktoré predtým vykonávali,
- d) plán vnútorného auditu,
- e) dokumentácia k vnútornému auditu,
- f) úlohy funkcie vnútorného auditu.

8. Aktuárska funkcia

- a) úlohy aktuárskej funkcie; prijímanie primeraných opatrení na riešenie možných konfliktov záujmov, v prípade pričlenenia ďalších úloh alebo činností k úlohám a činnostiam aktuárskej funkcie,
- b) koordinácia výpočtu technických rezerv,
- c) kvalita údajov,
- d) koncepcia poistenia a zaistné dojednania,
- e) úlohy aktuárskej funkcie počas predaplikačnej fázy vnútorného modelu.

9. Zverenie výkonu činností

- a) kritické alebo dôležité operačné funkcie a činnosti; určenie, ktoré funkcie a činnosti považuje za kritické a dôležité,
- b) koncepcia zverenia výkonu činností,
- c) upisovacie riziko - vykonávanie upisovania poistenia, správy a likvidácie poistných udalostí finančným sprostredkovateľom sa považuje za zverenie výkonu činností,
- d) zverenie výkonu činností v rámci skupiny; zváženie schopnosti kontrolovať a ovplyvňovať externého poskytovateľa funkcií alebo činností,
- e) oznamovacie povinnosti; informovanie NBS o svojom zámere zveriť výkon kritických alebo dôležitých operačných funkcií a ich zmenách v dostatočnom časovom predstihu.

Posledná úprava textu: 22.12.2015

3. Technické rezervy na životné poistenie

A. Úloha dohľadu

Úlohou NBS v tejto oblasti je posúdiť dostatočnosť a správnosť výpočtu technických rezerv na životné poistenie (TRŽP).

NBS pri posúdení dostatočnosti a správnosti výpočtu TRNP preverí okrem iného aj adekvátnosť zvolených vstupných predpokladov, parametrov a ich použitie s ohľadom na rizikový profil poisťovne.

B. Úlohy a činnosť dohliadaného subjektu

V súlade s § 36 ods. 1 ZoP je poisťovňa a zaistovňa povinná tvoriť technické rezervy na všetky záväzky voči poistníkom, poisteným, príjemcom poistného plnenia, príjemcom zaistného plnenia.

C. Právny rámec

- Zákon č. 39/2015 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Smernica Európskeho parlamentu a rady 2009/138/ES z 25. novembra 2009 a o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia (Solventnosť II)
- Delegované nariadenie komisie (EÚ) 2015/35 z 10. októbra 2014, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia (Solventnosť II)
- Usmernenie EIOPA z 27. novembra 2014 č. EIOPA-BoS-14/165 SK - Usmernenia k hraniciam zmlúv
- Usmernenie EIOPA z 27. novembra 2014 č. EIOPA-BoS-14/166 SK - Usmernenia k oceňovaniu technických rezerv

D. Všeobecné hodnotiace kritériá a metodika používaná pri vykonávaní dohľadu nad dohliadanými subjektmi

Pri hodnotení TRŽP dohliadaného subjektu sa NBS zameriava najmä na dostatočnosť a správnosť výpočtu TRŽP, ktorá môže byť preverovaná viacerými prístupmi:

- a) preverením použitých metód a techník výpočtu,
- b) sledovaním histórie zmien TRŽP voči iným ukazovateľom,
- c) preverením predpokladov a parametrov vstupujúcich do výpočtu najlepšieho odhadu rezerv,
- d) vlastným prepočtom technických rezerv na vybranej vzorke vykonaným NBS.

1. Metódy kalkulácie TRŽP

NBS posúdi metódy kalkulácie TRŽP použité dohliadaným subjektom. NBS môže požiadať dohliadaný subjekt o zdôvodnenie výberu týchto metód a vysvetlenie ich vhodnosti vzhľadom na ich povahu, rozsah a komplexnosť rizík, na ktoré sa vzťahujú, dostatočnosť dát z ktorých čerpajú, a skutočnosť, či dohliadaný subjekt posúdil dostatočne obmedzenia vybraných metód a ich alternatív. NBS zároveň posudzuje aj výber parametrov a expertných úsudkov, pričom môže požiadať dohliadaný subjekt o odôvodnenie vhodnosti výberu príslušných metód a voľbu parametrov. V prípade, že sú výsledky použitej metódy veľmi

citlivé na zmeny, NBS môže venovať náležitú pozornosť prevereniu kalibrácie metódy s cieľom overiť, či bola táto vhodne zvolená s náležitou starostlivosťou a obozretnosťou.

NBS môže preveriť, či dohliadaný subjekt rozdelil zmluvy na najmenšie možné komponenty zmlúv, resp. či použité zoskupenia boli vhodné.

2. Predpoklady výpočtu – biometrické riziká, správanie poistníkov, očakávaný budúci vývoj, budúce opatrenia manažmentu

Biometrické riziká, budúce opatrenia manažmentu, správanie poistníkov a očakávaný budúci vývoj (demografický, ekonomický, technologický, medicínsky, atď.) môžu výrazne ovplyvniť výpočet TRŽP. NBS posúdi, či a ako dohliadaný subjekt bral do úvahy tieto vplyvy pri výpočte TRŽP.

Pri zohľadňovaní budúceho vývoja môže NBS preveriť, akým spôsobom zohľadňuje poisťovňa vo výpočte TRŽP pravdepodobnosť možného rušenia poistných zmlúv, zaistenie, plán predaja produktov, resp. plánovanie ukončenia poskytovania poistenia pre niektoré skupiny poistenia a najmä strategické ciele manažmentu.

2.1 Biometrické riziká

NBS posúdi, či

- a) dohliadaný subjekt na modelovanie neistoty biometrických rizikových faktorov primerane využil deterministický alebo stochastický prístup s ohľadom na veľkosť expozície voči riziku a mieru neistoty daného rizikového faktora; miera neistoty rizikového faktora je podmienená aj dĺžkou trvania záväzku,
- b) dohliadaný subjekt v prípade predpokladu nezávislosti daného rizikového faktora zväžil a preveril jeho možné ovplyvnenie inými faktormi.

2.2 Ocenenie opcí a garancií

V súvislosti s oceňovaním opcí a garancií môže NBS preskúmať dokumenty ktoré obsahujú:

- a) matematické modely, z ktorých vychádza generátor ekonomických scenárov a odôvodnenie ich výberu,
- b) posúdenie kvality údajov,
- c) proces kalibrácie,
- d) parametre vyplývajúce z procesu kalibrácie (najmä parametre, ktoré zodpovedajú faktorom volatility a korelácie trhových rizík).

2.3 Budúce rozhodnutia manažmentu

Budúce rozhodnutia manažmentu, ktoré môžu byť relevantné pre odhad technických rezerv, sú napríklad:

- a) obstaranie budúcich zaistných zmlúv,
- b) odmietnutie nových obchodov (ktoré majú dopad na alokáciu nákladov),
- c) zmena investičnej stratégie,
- d) zmena garancií obsiahnutých v produktoch (napr. vyhlasovaná úroková miera zhodnotenia).

NBS môže požiadať poisťovňu, aby jej poskytla komplexný plán budúcich opatrení manažmentu. NBS môže požiadať aj o zápis zo zasadania predstavenstva, v ktorom bol schválený tento plán.

NBS posúdi, či obsah plánu budúcich opatrení manažmentu bol zahrnutý do výpočtu technických rezerv v zmysle vplyvu plánu opatrení manažmentu na najlepší odhad rezerv.

3. Hranice zmluvy

Aplikácia hraníc zmluvy môže mať výrazný vplyv na najlepší odhad rezerv na zmluvách životného poistenia a to najmä na dlhodobých zmluvách s vysoko profitabilnými pripoisteniami. NBS môže preveriť aplikáciu hraníc zmluvy na jednotlivých zmluvách alebo skupinách zmlúv.

NBS posúdi správnosť definície rozsahu zmlúv (hranice kontraktu) pre jednotlivé produkty alebo skupiny produktov a ich následnej aplikácie. Pri preverovaní správnosti posúdenia hraníc zmlúv môže NBS posúdiť stanovenie ukončenia zmlúv vo všeobecných poisťných podmienkach, to či poisťovňa správne zohľadnila vo výpočtoch TRŽP svoje jednostranné práva na zmeny v zmluvách, resp. pripoisteniach, ako boli zohľadnené obnovy poisťných zmlúv a tiež to, či sú jednotlivé segmenty dostatočne odčleňované.

Kritériá pre hranice zmluvy sú uvedené na <http://www.nbs.sk/sk/dohlad-nad-financnym-trhom/dohlad/poistovnictvo/solventnost-ii-nazory-a-stanoviska/pilier-i-kvantitativne-poziadavky>

4. Segmentácia / homogénne skupiny

NBS posúdi vhodnosť a správnosť segmentácie, pričom môže okrem iného požadovať od dohliadaného subjektu detailné priradenie poisťných produktov ku skupinám činností (Lines of Business, LoBs) podľa DN 2015/35. NBS pri posúdení segmentácie preverí, či poisťovňa zohľadnila podstatu a riziko svojich poisťných záväzkov a tiež to, či rozčlenila svoje záväzky do homogénnych rizikových skupín, ktoré môžu lepšie reflektovať rizikový profil záväzkov než regulátorne stanovené LoBs.

5. Kvalita dát / použitie dát

NBS posúdi interné procesy spracovania a zaobchádzanie s údajmi, ktoré zabezpečujú správnosť, úplnosť a presnosť dát, napríklad vlastnú správu dát poisťovne a výsledky akýchkoľvek interných, alebo externých auditov dát.

NBS posúdi údaje v pravidelne predkladaných výkazoch a tiež ich môže porovnať s tými, ktoré poisťovňa používa ako vstupné parametre vo výpočtoch TRNP. Ak v dátach určených na výpočet TRNP sú z dôvodu expertného posúdenia nejaké úpravy, NBS môže požiadať o ich popis a zdôvodnenie potreby úpravy. V prípade, že poisťovňa nemá dostatočnú históriu vlastných údajov, ale využíva externé zdroje, NBS môže požadovať popis, ako získava údaje, ako overuje ich správnosť, vhodnosť pre účely výpočtu TRNP a ich adekvátnosť vzhľadom na povahu záväzkov poisťovne, či sú dáta konzistentné, dostatočne archivované a taktiež chránené pred nenáležitými úpravami, ako sa poisťovňa vysporiadava s následne zistenými chybami v dátach a prípadnými chýbajúcimi údajmi, kto má k údajom prístup, atď.

6. Diskontovanie

NBS posúdi správnosť a použitie bezrizikovej úrokovej miery, ktorou dohliadaný subjekt diskontuje peňažné toky.

7. Hodnotenie primeranosti rezervy

NBS posúdi adekvátnosť metódy použitej na vytvorenie projekcie peňažných tokov (cash-in, cash-out), t. j. poistné plnenia, náklady a budúce poistné a iné relevantné toky prislúchajúce k týmto udalostiam a rovnako aj príslušnú dokumentáciu.

NBS posúdi predpoklady o alokácii nákladov v dokumentácii TRŽP, konzistentnosť alokácie nákladov v čase, správnosť predpokladov o výške budúcich nákladov a podobne.

V prípade stochastického modelovania NBS môže preveriť napríklad aj to, ako dohliadaný subjekt určil vstupné parametre, ako sa určovali distribučné funkcie, či model použitý pri výpočte bol interne zvalidovaný a zdokumentovaný.

Tiež môže hodnotiť použité homogénne rizikové skupiny (príslušné LoBs/vlastné. Ak sa aplikujú zjednodušenia, tak ako, ich popis a zdôvodnenie použitia.

8. Riziková marža

NBS posúdi spôsob a správnosť výpočtu rizikovej marže vzhľadom na schopnosť splniť poistné a zaistné záväzky dohliadaného subjektu.

9. Technické rezervy počítané ako celok („as a whole“)

NBS bude požadovať, aby dohliadaný subjekt preukázal, že portfólio záväzkov, ku ktorým sa technická rezerva počíta ako celok („as a whole“), je možné spoľahlivo replikovať príslušnými peňažnými tokmi aktív.

10. Dokumentácia

NBS preverí, či je výpočet TRŽP jasne a zreteľne zdokumentovaný, či je možné na základe popísaného postupu zreplikovať výpočet. NBS môže taktiež preveriť spoluprácu a komunikáciu medzi manažmentom a osobami zodpovednými za výpočet TRŽP a tiež poskytovanie informácií o uskutočnených rozhodnutiach, stanovených cieľoch a plánovaných činnostiach, ktoré môžu výrazne ovplyvniť výpočet TRŽP.

Posledná úprava textu: 22.12.2015

4. Technické rezervy na neživotné poistenie

A. Úloha dohľadu

Úlohou NBS v tejto oblasti je posúdiť dostatočnosť a správnosť výpočtu technických rezerv na neživotné poistenie (TRNP) dohliadaného subjektu a v prípade zistenej nedostatočnosti alebo nesprávnosti výpočtu vynútiť ich nápravu.

NBS pri posúdení dostatočnosti a správnosti výpočtu TRNP preverí okrem iného aj adekvátnosť zvolených vstupných predpokladov, parametrov a ich použitie s ohľadom na rizikový profil poisťovne.

B. Úlohy a činnosť dohliadaného subjektu

Dohliadaný subjekt je podľa § 37 ods. 1 ZoP povinný tvoriť technické rezervy na všetky záväzky voči poistníkom, poisteným, príjmom poistného plnenia a príjmom zaistného plnenia.

Dohliadaný subjekt je povinný pri výpočte technických rezerv postupovať podľa § 37 až 44 ZoP a v súlade s príslušnými ustanoveniami osobitného predpisu (DN 2015/35), usmerneniami EIOPA a NBS.

C. Právny rámec

- Zákon č. 39/2015 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Smernica Európskeho parlamentu a rady 2009/138/ES z 25. novembra 2009 a o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia (Solventnosť II)
- Delegované nariadenie komisie (EÚ) 2015/35 z 10. októbra 2014, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia (Solventnosť II)
- Usmernenie EIOPA z 27. novembra 2014 č. EIOPA-BoS-14/165 SK - Usmernenia k hraniciam zmlúv
- Usmernenie EIOPA z 27. novembra 2014 č. EIOPA-BoS-14/166 SK - Usmernenia k oceňovaniu technických rezerv

D. Všeobecné hodnotiace kritériá a metodika používaná pri vykonávaní dohľadu nad dohliadanými subjektmi

NBS sa pri hodnotení TRNP dohliadaného subjektu zameriava okrem iného na tieto oblasti:

1. Metódy kalkulácie TRNP

NBS posúdi metódy kalkulácie TRNP použité dohliadaným subjektom. NBS môže požiadať dohliadaný subjekt o zdôvodnenie výberu týchto metód a vysvetlenie ich vhodnosti vzhľadom na ich povahu, rozsah a komplexnosť rizík, na ktoré sa vzťahujú, dostatočnosť dát z ktorých čerpajú, a skutočnosť, či dohliadaný subjekt posúdil dostatočne obmedzenia vybraných metód a ich alternatív. NBS zároveň posudzuje aj výber parametrov a expertných úsudkov, pričom môže požiadať dohliadaný subjekt o odôvodnenie vhodnosti výberu príslušných metód a voľbu parametrov. V prípade, že sú výsledky použitej metódy veľmi

citlivé na zmeny, NBS môže venovať náležitú pozornosť prevereniu kalibrácie metódy s cieľom overiť, či bola táto vhodne zvolená s náležitou starostlivosťou a obozretnosťou.

2. Budúce opatrenia manažmentu, správanie poisťovníkov, očakávaný budúci vývoj

Budúce opatrenia manažmentu, správanie poisťovníkov a očakávaný budúci vývoj (demografický, ekonomický, technologický, medicínsky atď.) môžu výrazne ovplyvniť výpočet TRNP. NBS posúdi, či a ako dohliadaný subjekt bral do úvahy tieto vplyvy pri výpočte TRNP.

Pri zohľadňovaní budúceho vývoja môže NBS preveriť, akým spôsobom zohľadňuje poisťovňa vo výpočte TRNP pravdepodobnosť možného rušenia poisťných zmlúv, zaistenie, plán predaja produktov, resp. plánovanie ukončenia poskytovania poistenia pre niektoré skupiny poistenia a najmä strategické ciele manažmentu.

3. Rozsah zmluvy

NBS posúdi správnosť definície rozsahu zmlúv (hranice kontraktu) pre jednotlivé produkty alebo skupiny produktov a ich následnej aplikácie. Pri preverovaní správnosti posúdenia hraníc zmlúv môže NBS posúdiť stanovenie ukončenia zmlúv vo všeobecných poisťných podmienkach, to či poisťovňa správne zohľadnila vo výpočtoch TRNP svoje jednostranné práva na zmeny v zmluvách, ako boli zohľadnené obnovy poisťných zmlúv a tiež to, či sú jednotlivé segmenty dostatočne odčleňované.

4. Segmentácia / homogénne skupiny

NBS posúdi vhodnosť a správnosť segmentácie, pričom môže okrem iného požadovať od dohliadaného subjektu detailné priradenie poisťných produktov ku skupinám činností (Lines of Business, LoBs) podľa DN 2015/35. NBS pri posúdení segmentácie preverí, či poisťovňa zohľadnila podstatu a riziko svojich poisťných záväzkov a tiež to, či rozčlenila svoje záväzky do homogénnych rizikových skupín, ktoré môžu lepšie reflektovať rizikový profil záväzkov než reguátorne stanovené LoBs.

5. Kvalita dát / použitie dát

NBS posúdi interné procesy spracovania a zaobchádzanie s údajmi, ktoré zabezpečujú správnosť, úplnosť a presnosť dát, napríklad vlastnú správu dát poisťovne a výsledky akýchkoľvek interných, alebo externých auditov dát.

NBS posúdi údaje v pravidelne predkladaných výkazoch a tiež ich môže porovnať s tými, ktoré poisťovňa používa ako vstupné parametre vo výpočtoch TRNP. Ak v dátach určených na výpočet TRNP sú z dôvodu expertného posúdenia nejaké úpravy, NBS môže požiadať o ich popis a zdôvodnenie potreby úpravy. V prípade, že poisťovňa nemá dostatočnú históriu vlastných údajov, ale využíva externé zdroje, NBS môže požadovať popis, ako získava údaje, ako overuje ich správnosť, vhodnosť pre účely výpočtu TRNP a ich adekvátnosť vzhľadom na povahu záväzkov poisťovne, či sú dáta konzistentné, dostatočne archivované a taktiež chránené pred nenáležitými úpravami, ako sa poisťovňa vysporiadava s následne zistenými chybami v dátach a prípadnými chýbajúcimi údajmi, kto má k údajom prístup, atď.

6. Diskontovanie

NBS posúdi správnosť a použitie bezrizikovej úrokovej miery, ktorou dohliadaný subjekt diskontuje peňažné toky.

7. Rezerva na poistné

NBS posúdi adekvátnosť metódy použitej na vytvorenie projekcie peňažných tokov (cash-in, cash-out), t. j. poistné plnenia, náklady a budúce poistné a iné relevantné toky prislúchajúce k týmto udalostiam a rovnako aj príslušnú dokumentáciu.

V prípade stochastického modelovania NBS môže preveriť napríklad aj to, ako dohliadaný subjekt určil vstupné parametre, ako sa určovali distribučné funkcie, či model použitý pri výpočte bol interne zvalidovaný a zdokumentovaný.

Tiež môže hodnotiť použitú kategorizáciu škôd (príslušné LoBs/vlastné homogenizované rizikové skupiny), a to aj v zmysle ich frekvencie a veľkosti. Ak sa aplikujú zjednodušenia, tak ako, ich popis a zdôvodnenie použitia.

8. Rezerva na poistné plnenia

NBS posúdi adekvátnosť a správnosť metodológie dohliadaného subjektu pri stanovovaní najlepšieho odhadu rezervy na poistné plnenia zohľadňujúc všetky relevantné toky (cash-in, cash-out). Pri analyzovaní rezervy NBS môže použiť dáta predkladané dohliadaným subjektom vo výkazoch. NBS sa môže pýtať na popis metód zvolených na určenie RBNS a IBNR nárokov vzhľadom na povahu a komplexnosť rizík.

9. Budúce náklady

V prípade technických rezerv na budúce náklady NBS posúdi predpoklady o alokácii nákladov v dokumentácii TRNP, konzistentnosť alokácie nákladov v čase, správnosť predpokladov o výške budúcich nákladov a podobne.

10. Plnenia zo zaistných zmlúv/pohl'adávkou zo zaistenia

NBS posúdi spôsob a správnosť výpočtu plnení zo zaistných zmlúv. V prípade, že dohliadaný subjekt používa vo výpočtoch model, ktorý mu poskytol zaistovateľ, NBS môže požadovať preukázanie, že tomuto modelu bolo porozumené a rovnako aj jeho výstupy sú adekvátne použiteľné a interpretovateľné. V prípade, že bol vytvorený účelovo vytvorený subjekt (special purpose vehicle), NBS preverí aj túto oblasť.

11. Riziková marža

NBS posúdi spôsob a správnosť výpočtu rizikovej marže vzhľadom na schopnosť splniť poistné a zaistné záväzky dohliadaného subjektu.

12. Technické rezervy počítané ako celok („as a whole“)

NBS bude požadovať, aby dohliadaný subjekt preukázal, že portfólio záväzkov, ku ktorým sa technická rezerva počíta ako celok („as a whole“), je možné spoľahlivo replikovať príslušnými peňažnými tokmi aktív.

13. Dokumentácia

NBS preverí, či je výpočet TRNP jasne a zreteľne zdokumentovaný, či je možné na základe popísaného postupu zreplikovať výpočet. NBS môže taktiež preveriť spoluprácu a komunikáciu medzi manažmentom a osobami zodpovednými za výpočet TRNP a tiež poskytovanie informácií o uskutočnených rozhodnutiach, stanovených cieľoch a plánovaných činnostiach, ktoré môžu výrazne ovplyvniť výpočet TRNP.

Posledná úprava textu: 22.12.2015

5. Kapitálová požiadavka na solventnosť

A. Úloha dohľadu

Úlohou NBS v tejto oblasti je preveriť výšku a posúdiť správnosť výpočtu kapitálovej požiadavky na solventnosť – Solvency Capital Requirement (SCR).

B. Úlohy a činnosť dohliadaného subjektu

Poisťovňa je povinná kryť kapitálovú požiadavku na solventnosť použiteľnými vlastnými zdrojmi. Poisťovňa vypočítava kapitálovú požiadavku buď na základe štandardného vzorca, alebo na základe vnútorného modelu v súlade s požiadavkami stanovenými v ZoP, DN 2015/35 a odporúčaniami EIOPA a metodickými usmerneniami NBS.

C. Právny rámec

- Zákon č. 39/2015 Z.z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Smernica Európskeho parlamentu a rady 2009/138/ES z 25. novembra 2009 a o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia (Solventnosť II)
- Delegované nariadenie komisie (EÚ) 2015/35 z 10. októbra 2014, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia (Solventnosť II)
- Usmernenie EIOPA z 27. novembra 2014 č. EIOPA-BoS-14/169 SK - Usmernenia k oddelene spravovaným fondom
- Usmernenie EIOPA z 27. novembra 2014 č. EIOPA-BoS-14/170 SK - Usmernenia k zaobchádzaniu s prepojenými podnikmi vrátane účasti
- Usmernenie EIOPA z 27. novembra 2014 č. EIOPA-BoS-14/171 SK - Usmernenia k prístupu založenému na prezretí podkladových expozícií
- Usmernenie EIOPA z 27. novembra 2014 č. EIOPA-BoS-14/172 SK - Usmernenia k bázičnému riziku
- Usmernenie EIOPA z 27. novembra 2014 č. EIOPA-BoS-14/173 SK - Usmernenia k uplatňovaniu pasívneho zaistenia k podmodulu upisovacieho rizika neživotného poistenia
- Usmernenie EIOPA z 27. novembra 2014 č. EIOPA-BoS-14/174 SK - Usmernenia k zaobchádzaniu s expozíciami voči trhovým rizikám a voči riziku protistrany v rámci štandardného vzorca
- Usmernenie EIOPA z 27. novembra 2014 č. EIOPA-BoS-14/175 SK - Usmernenia k uplatňovaniu modulu upisovacieho rizika životného poistenia
- Usmernenie EIOPA z 27. novembra 2014 č. EIOPA-BoS-14/176 SK - Usmernenia k podmodulu katastrofického rizika v zdravotnom poistení
- Usmernenie EIOPA z 27. novembra 2014 č. EIOPA-BoS-14/177 SK - Usmernenia ku kapacite technických rezerv a odložených daní absorbovať straty
- Usmernenie EIOPA z 27. novembra 2014 č. EIOPA-BoS-14/178 SK - Usmernenia k parametrom špecifickým pre podniky

D. Preverenie výšky a posúdenie správnosti výpočtu kapitálovej požiadavky na solventnosť

Pri preverení správnosti výpočtu SCR NBS detailne posúdi jednotlivé moduly

a podmoduly. V prípade, že dohliadaný subjekt používa schválený interný model, NBS bude postupovať pri preverovaní aj podľa kap. 8. Schvaľovanie vnútorného modelu, či nenastali zmeny oproti schválenému vnútornému modelu, či poisťovňa dodržiava postupy, parametre, výpočty a ostatné NBS schválené náležitosti výpočtu kapitálovej požiadavky.

NBS posúdi jednotlivé scenáre, priradenie aktív a expozícií do príslušných podmodulov, či boli správne použité korelačné parametre.

Správnosť výpočtu SCR môže NBS preveriť rôznymi metódami, napr.:

- a) preverení použitých techník výpočtu SCR (zjednodušený výpočet kapitálovej požiadavky, štandardný vzorec, použitie parametrov špecifických pre podnik, schválený vnútorný model),
- b) sledovaním histórie zmien SCR voči iným ukazovateľom (napr. objemu technických rezerv, predpísanému poistnému, nákladov na správnu réžiu a pod.),
- c) preverení predpokladov, parametrov, vstupov a postupov, ktoré môžu ovplyvniť výpočet SCR výberovým spôsobom, s ohľadom na mieru rizika, ktorú daný predpoklad, parameter alebo vstup má na výšku SCR.

Proces posúdenia výpočtu SCR je založený na posúdení premenných a parametrov vstupujúcich do výpočtu SCR a kontroly, či dohliadaný subjekt pri výpočte zohľadnil všetky svoje záväzky počas nasledujúcich 12 mesiacov a expozíciu voči všetkým rizikám, voči ktorým je vystavený. Postup výpočtu jednotlivých modulov, podmodulov, ako aj použité vstupy majú byť riadne a zrozumiteľne zdokumentované, pričom NBS môže preveriť, či odhady vstupujúce do výpočtov ukazovateľov veľkosti rizika (napríklad odhad budúceho poistného) sú konzistentné, realistické a zdokumentované.

Z dokumentácie by malo byť zrejmé, ako dohliadaný subjekt postupuje pri výpočte; mal by byť uvedený popis a odôvodnenie použitých vstupných parametrov a predpokladov (tam, kde boli použité simulácie a modelované scenáre, detailný popis). Bude nutné, aby dohliadaný subjekt porozumel a vedel interpretovať príslušné výpočty a ich výsledky a odôvodniť aplikované postupy, použité vstupy vo výpočte SCR, a to vo všetkých jeho moduloch a príslušných podmoduloch:

1. Modul upisovacieho rizika neživotného poistenia - NBS preverí, či modul pozostáva z podmodulu rizika poistného a rezerv, podmodulu katastrofického rizika a podmodulu rizika odstúpenia od zmluvy. Preverí sa napríklad to, či vo výpočte bolo adekvátne zohľadnené očakávané poistné, ako dohliadaný subjekt vypočítal štandardné odchýlky, ako odhadoval poistné pre budúce obdobie. či boli expozície voči príslušným rizikám správne pridelené do jednotlivých regiónov a oblastí tak, ako je stanovené v prílohách DN 2015/35.

2. Modul upisovacieho rizika životného poistenia - NBS môže preveriť, ako dohliadaný subjekt odhaduje budúce poistné, či sú zavedené mechanizmy na to, aby sa dodržiavali stanovené limity zaslúženého poistného.

3. Modul upisovacieho rizika zdravotného poistenia – NBS preverí, či sú zdravotné riziká vstupujúce do výpočtu správne odčlenené na SLT a non-SLT od ostatných poistných rizík, preverí sa ako sa určujú odhady poistného, výpočet štandardnej odchýlky, ako boli určené vstupy v katastrofickom riziku, atď.

4. Modul trhového rizika – NBS môže preveriť postup výpočtu jednotlivých podmodulov, či aktíva dohliadaného subjektu boli do príslušných výpočtov zaklasifikované správne, ako dohliadaný subjekt počítal kapitálovú požiadavku pre príslušné stresové scenáre, ak sa použili vo výpočte korekcie, tak NBS preverí ich aplikáciu.

5. Modul zlyhania protistrany.

6. Modul nehmotného majetku.

7. Operačné riziko.

8. Úprava zohľadňujúca kapacitu technických rezerv a odložených daní absorbovať straty.

9. Risk mitigation.

10. Oddelene spravované fondy.

11. Parametre špecifické pre podniky.

Zdroje údajov a informácií

NBS môže vychádzať z údajov a informácií získaných najmä z:

- ročných a štvrt'ročných výkazov predkladaných podľa článku 304 ods. 1 písm. d) DN 2015/35,
- správy pre dohľad podľa článku 304 ods. 1 písm. b) DN 2015/35,
- správy o solventnosti a finančnom stave podľa článku 304 ods. 1 písm. a) DN 2015/35,
- správy pre dohľad o vlastnom posúdení rizika a solventnosti (ORSA) podľa článku 304 ods. 1 písm. c) DN 2015/35,
- dokumentácie vnútorného modelu (ak sa používa),
- osobitne vyžiadaných dokumentov,
- zistení z predchádzajúcich dohľadov,
- dokumentácie k analýzam, predpokladom, odhadom a iným vstupom ovplyvňujúcim výpočet SCR.

V prípade, že z predložených údajov a informácií nie je možné si vytvoriť komplexný obraz o situácii, NBS sa môže rozhodnúť pre vykonanie dohľadu na mieste.

Posledná úprava textu: 22.12.2015

6. Investičné pravidlá

A. Úloha dohľadu

Úlohou NBS v tejto oblasti je posúdiť účinnosť a efektívnosť procesov zavedených dohliadanými subjektmi, ale najmä či dohliadané subjekty investujú svoje aktíva v súlade so zásadami obozretného investovania podľa § 64 ods. 2 až 9 ZoP.

B. Úlohy a činnosť dohliadaného subjektu

V zmysle § 64 ods. 1 ZoP sú dohliadané subjekty povinné investovať všetky svoje aktíva v súlade so zásadami obozretného investovania, podľa ktorých by dohliadané subjekty mali investovať len do takých aktív a nástrojov, ktorých riziká môže dohliadaný subjekt riadne identifikovať, merať, monitorovať, riadiť, kontrolovať, oznamovať a náležite zohľadňovať pri vlastnom posúdení rizika a solventnosti podľa § 26 ZoP. Všetky aktíva, najmä aktíva pokrývajúce minimálnu kapitálovú požiadavku a kapitálovú požiadavku na solventnosť, sa investujú takým spôsobom, aby zabezpečili bezpečnosť, kvalitu, likviditu a výnosnosť portfólia ako celku. Okrem toho sa tieto aktíva umiestňujú tak, aby sa zabezpečila ich dostupnosť.

C. Právny rámec

- Zákon č. 39/2015 Z.z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Smernica Európskeho parlamentu a rady 2009/138/ES z 25. novembra 2009 a o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia (Solventnosť II)
- Delegované nariadenie komisie (EÚ) 2015/35 z 10. októbra 2014, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia (Solventnosť II)
- Usmernenie EIOPA zo 14. septembra 2015 č. EIOPA-BoS-14/253 SK - Usmernenia k systému správy a riadenia

D. Všeobecné hodnotiace kritériá a metodika používaná pri vykonávaní dohľadu nad dohliadanými subjektmi

Pri výkone dohľadu nad dohliadanými subjektmi NBS zohľadní povahu, rozsah a zložitosť rizík obsiahnutých v investičných činnostiach dohliadaného subjektu, ako aj zásadu obozretnej osoby, slobody investovania, zásadu umiestnenia aktív a zákazu zakladať aktíva. Pritom bude NBS vykonávať najmä nasledujúce činnosti:

1. Posúdenie informácií a údajov preukazujúcich, či dohliadaný subjekt:
 - a) investuje do aktív a nástrojov, ktorých riziká možno riadne identifikovať, merať, sledovať, riadiť, kontrolovať a ohlasovať a náležite zohľadniť v rámci ich potrieb solventnosti,
 - b) investuje obozretne do aktív držaných na účely pokrytia technických rezerv v najlepšom záujme všetkých poistníkov a príjemcov,
 - c) investuje do všetkých aktív takým spôsobom, aby sa zabezpečila bezpečnosť, kvalita, likvidita, dostupnosť a výnosnosť portfólia ako celku,
 - d) dodržiava obozretnosť pri investovaní do aktív, s ktorými nie je povolené obchodovať na regulovanom finančnom trhu,

- e) investuje do derivátových nástrojov do tej miery, pokiaľ prispievajú k znižovaniu rizík alebo umožňujú efektívne riadenie portfólia,
- f) predchádza prílišnej závislosti od akéhokoľvek konkrétneho aktíva, emitenta alebo nahromadenia rizík; t.j. predchádza prílišnej koncentrácii rizík.

2. Orgán dohľadu tiež preverí najmä nasledujúce oblasti:

- a) vnútorné predpisy v oblasti investícií a investičného procesu,
- b) investičnú stratégiu resp. investičné zámery,
- c) koncepciu riadenia investičného rizika,
- d) koncepciu riadenia rizika likvidity,
- e) dodržiavanie zásady obozretnej osoby, správy a riadenia investičného rizika (riadenie investičného rizika, posúdenie neštandardných investícií, bezpečnosť, kvalita, likvidita a výnosnosť investičných portfólií),
- f) primeranosť investičného portfólia k podnikateľskému zámeru a štruktúre záväzkov (ALM management, konflikty záujmov, diverzifikáciu, umiestnenie a vhodnosť),
- g) dodržiavanie špecifických požiadaviek na Unit/Index Linked zmluvách.

Posledná úprava textu: 4.12.2015

7. Vlastné zdroje

A. Úloha dohľadu

Úlohou NBS v tejto oblasti je preverenie vlastných zdrojov dohliadaných subjektov, ich správneho zaradenia do jednotlivých tried a klasifikácie na základe predložených interných smerníc v tejto oblasti. NBS bude klásť dôraz najmä na kontrolu použiteľnej výšky položiek triedy 1, 2 a 3, ktoré podliehajú kvantitatívnym limitom stanoveným v delegovanom nariadení komisie (DN 2015/35).

B. Úlohy a činnosť dohliadaného subjektu

Pri riadení vlastných zdrojov by mal dohliadaný subjekt zohľadňovať minimálne:

- obchodný model dohliadaného subjektu (očakávané investície do budúcnosti),
- očakávaná akcionárov dohliadaného subjektu (najmä pre oblasť dividendovej politiky) na najbližšie obdobie,
- súlada s platnou legislatívou (požiadavka krytia minimálnej kapitálovej požiadavky trieda 1 a trieda 2 vlastnými zdrojmi a požiadavkami platnej legislatívy na základné imanie a rozdeľovanie zisku).

C. Právny rámec

- Zákon č. 39/2015 Z.z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Smernica Európskeho parlamentu a rady 2009/138/ES z 25. novembra 2009 a o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia (Solventnosť II)
- Delegované nariadenie komisie (EÚ) 2015/35 z 10. októbra 2014, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia (Solventnosť II)
- Usmernenie EIOPA z 27. novembra 2014 č. EIOPA-BoS-14/168 SK - Usmernenia ku klasifikácii vlastných zdrojov

D. Všeobecné hodnotiace kritériá a metodika používaná pri vykonávaní dohľadu nad dohliadanými subjektmi

Pri výkone dohľadu nad dohliadanými subjektmi bude NBS posudzovať, do akej miery spĺňajú položky vlastných zdrojov charakteristiky uvedené v DN 2015/35. Ďalej bude NBS posudzovať to, či sa náležite zohľadňuje doba trvania položky vlastných zdrojov (dátum splatnosti).

NBS bude počas výkonu dohľadu preverovať, či

- položka vlastných zdrojov neumožňuje predčasné splatenie jej nominálnej hodnoty,
- na položku vlastných zdrojov nie sú naviazané pravidelné poplatky,
- položka vlastných zdrojov nie je zaťažovaná bremenami

NBS bude počas výkonu dohľadu kontrolovať kvantitatívne limity pri použiteľnej výške položiek triedy 1, 2 a 3 stanovené v DN 2015/35.

NBS bude počas výkonu dohľadu v dohliadaných subjektoch, ktoré vykonávajú súčasne životné a neživotné poistenie, preskúmať zákonnú povinnosť oddelenej správy na životné

a neživotné poistenie v súlade s § 73 ZoP. Uvedená povinnosť sa vzťahuje aj na vlastné zdroje, pričom NBS bude kontrolovať výkaz o rozdelení použiteľných základných vlastných zdrojov.

V rámci výkonu dohľadu bude NBS preverovať na základe predložených dokumentov od dohliadaného subjektu a na základe rozhovorov so zodpovednými pracovníkmi dohliadaného subjektu informácie o tom, čo predstavuje hlavné zdroje financovania činnosti dohliadaného subjektu (plány financovania dohliadaného subjektu do budúcnosti – externé alebo interné financovanie), ako aj dividendovú politiku z minulých rokov spolu s plánom do budúcnosti.

Posledná úprava textu: 22.12.2015

8. Schvaľovanie vnútorného modelu

A. Úloha dohľadu

Úlohou NBS v tejto oblasti je preveriť pripravenosť dohliadaného subjektu (poisťovne a zaisťovne) na používanie úplného alebo čiastočného vnútorného modelu.

B. Úlohy a činnosť dohliadaného subjektu

Podľa § 54 ods. 1 ZoP môže dohliadaný subjekt požiadať o používanie úplného alebo čiastočného vnútorného modelu za účelom výpočtu kapitálovej požiadavky na solventnosť.

C. Právny rámec

- Zákon č. 39/2015 Z.z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Smernica Európskeho parlamentu a rady 2009/138/ES z 25. novembra 2009 a o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia (Solventnosť II)
- Delegované nariadenie komisie (EÚ) 2015/35 z 10. októbra 2014, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia (Solventnosť II)
- Vykonávacie nariadenie komisie (EÚ) 2015/460 z 19. marca 2015, ktorým sa stanovujú vykonávacie technické predpisy, pokiaľ ide o postup týkajúci sa schvaľovania vnútorného modelu v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES (Text s významom pre EHP)
- Vykonávacie nariadenie komisie (EÚ) 2015/461 z 19. marca 2015, ktorým sa stanovujú vykonávacie technické predpisy, pokiaľ ide o postup na dosiahnutie spoločného rozhodnutia o žiadosti o používanie vnútorného modelu skupiny v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES
- Usmernenie EIOPA z 27. novembra 2014 č. EIOPA-BoS-14/180 SK - Usmernenie k používaniu vnútorných modelov

D. Postup pred podaním žiadosti o schválenie výpočtu kapitálovej požiadavky na solventnosť pomocou vnútorného modelu – proces schvaľovania (predaplikačný proces)

Podľa § 54 ods. 6 ZoP NBS prijme rozhodnutie o žiadosti o schválenie kapitálovej požiadavky na solventnosť pomocou vnútorného modelu v lehote šiestich mesiacov od prijatia úplnej žiadosti. Táto lehota však môže byť nedostatočná pri väčšom počte žiadostí dohliadaných subjektov alebo pri nedostatku kapacít v NBS, preto pred samotnou žiadosťou dohliadaný subjekt má možnosť zúčastniť sa predaplikačného procesu. Predaplikačný proces poskytne na neformálnej báze dohliadanému subjektu ako aj NBS viac času a priestoru pri posudzovaní pripravenosti dohliadaného subjektu na podanie samotnej žiadosti o použitie vnútorného modelu. Odporúčaná dĺžka predaplikačného procesu je jeden až tri roky.

E. Postup pri podaní žiadosti o schválenie výpočtu kapitálovej požiadavky na solventnosť pomocou vnútorného modelu – proces schvaľovania (aplikačný proces)

Proces schvaľovania sa začína prijatím aplikačného balíčka (Application Package), ktorý obsahuje sprievodný list (Cover Letter), Self Assessment Template (S.A.T.), ktorý vydala

EIOPA, zoznam dokumentácie (Documentation Inventory) a dokumentáciu vnútorného modelu.

NBS posudzuje najmä:

1. Konceptiu zmeny úplného a čiastočného modelu (Policy for Changing the Full and Partial Internal Models)
2. Kontrolu používania (Use Test)
3. Štatistické normy kvality (Statistical Quality Standards)
4. Normy kalibrácie (Calibration Standards)
5. Integráciu čiastočných vnútorných modelov (Integration of Partial Internal Models)
6. Pridelenie ziskov a strát (Profit and Loss Attribution)
7. Normy validácie (Validation Standards)
8. Normy dokumentácie (Documentation Standards)
9. Externé modely a údaje (External Models and Data)
10. Riadenie rizík (Risk Management)

Proces schvaľovania sa končí schválením vnútorného modelu, schválením s podmienkami (Terms and Conditions), schválením vnútorného modelu a nápravným plánom (Remediation Plan) alebo zamietnutím vnútorného modelu.

F. Postup NBS po schválení vnútorného modelu

Po schválení vnútorného modelu alebo väčšej zmeny pokračuje komunikácia medzi NBS a dohliadaným subjektom prostredníctvom kontrolného procesu vykonávaného NBS. Dohliadané subjekty by mali nahlasovať menšie zmeny vnútorného modelu NBS štvrtročne alebo aj častejšie, ak je to potrebné. Menšie zmeny vnútorného modelu sa oznamujú prostredníctvom súhrnnej správy.

Posledná úprava textu: 4.12.2015